

NOTĂ DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege privind modificarea Titlului IV
din Codul fiscal nr.1163/1997

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de act normativ a fost elaborat de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Actele care au stat la baza elaborării proiectului respectiv sunt: Acordul de Asocierie între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte Republica Moldova s-a angajat să își apropie progresiv legislația națională de legislația Uniunii Europene, în conformitate cu Anexa VI la Capitolul 8 (Fiscalitate) din Titlul IV; Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.829/2023, capitolul 16 (Fiscalitate).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Consiliul European a decis să-i acorde Republicii Moldova statut de țară candidată pentru aderare la Uniunea Europeană, fapt ce impune depunerea unui efort sporit în accelerarea proceselor de armonizare aprofundată a legislației naționale (inclusiv și în partea ce ține de accize) la cadrul juridic al Uniunii Europene. Totodată, potrivit Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.829/2023, capitolul 16 (fiscalitate), Republica Moldova urmează să transpună legislația națională la Directiva (UE) 2020/262 a Consiliului din 19 decembrie 2019 de stabilire a regimului general al accizelor (reformare), precum și Directiva (UE) 92/83 a Consiliului din 19 octombrie 1992 privind armonizarea structurilor accizelor la alcool și băuturi alcoolice și Directiva 2011/64/(UE) a Consiliului din 21 iunie 2011 privind structura și ratele accizelor aplicate tutunului prelucrat. De asemenea, menționăm că, armonizarea accizelor în ceea ce privește impozitarea indirectă este parțial aliniată la acquis-ul Uniunii Europene. Pentru băuturile alcoolice, nivelul accizelor a atins nivelul minim stabilit de UE, cu excepția accizei pentru cidru de mere și de pere, iar la fel și pentru produsele petroliere s-a atins nivelul minim stabilit de Uniunea Europeană, cu excepția accizei pentru motorină (având în vedere că cea mai mare parte a cantității de motorină importată este utilizată în agricultură - ramură foarte importantă pentru țara noastră), iar pentru produsele din tutun nivelul accizelor încă nu a fost atins nivelul minim stabilit de Uniunea Europeană (cotele se majorează treptat în fiecare an, luându-se în considerare conjunctura economică, puterea de cumpărare și fenomenul de contrabandă). Respectiv, adoptarea modificărilor propuse vor asigura continuarea procesului de armonizare a legislației în vigoare și facilitarea procesului de integrare în piața comună a Uniunii Europene.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1 Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Prezentul proiect de act normativ prevede norme de modificare a Titlului IV a Codului fiscal nr.1163/1997 prin stabilirea de noi prevederi, precum: definiții; eliberarea pentru consum a produselor accizabile dintr-un regim suspensiv de accize; deținerea, depozitarea, producerea, inclusiv transformarea, deplasarea și importul de produse accizabile în regim suspensiv de accize; stabilirea limitei cantitative maxime realizate de micii producători independenți de bere, vinuri și băuturi fermentate; nereguli apărute în cursul deplasării produselor accizabile în regim suspensiv de accize; scutiri de la plata accizelor; document administrativ de însoțire a produselor accizabile, formalități la primirea produselor accizabile deplasate în regim suspensiv de accize; document administrativ simplificat electronic; înregistrarea persoanelor care desfășoară activități cu produse

accizabile eliberate pentru consum; obligațiile destinatarului înregistrat, destinatarului certificat, expeditorului înregistrat și expeditorului certificat; vânzarea la distanță a produselor accizabile; distrugerea și pierderea iremediabilă a produselor accizabile. Proiectul respectiv stabilește norme ce vizează alcoolul și băuturile alcoolice precum și tutunul prelucrat, inclusiv prevederi în partea ce ține de responsabilitatea și procedura de marcare a produselor alcoolice și a produselor din tutun prelucrat.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Proiectul respectiv este un angajament de aderare.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

FIȘĂ FINANCIARĂ (suma estimărilor)

Nr. crt.	Indicatori	Anul 2030 (mii lei)
1	2	3
1.	Modificări ale veniturilor bugetare (+/-), dintre care:	
1.1.	Bugetul de stat	62 472
1.2.	Bugetul asigurărilor sociale de stat	
1.3.	Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	
1.4.	Bugetele locale	
2.	Modificări ale cheltuielilor bugetare (+/-), dintre care:	
2.1.	Bugetul de stat, total, dintre care:	
2.1.1.	Cheltuieli de personal	
2.1.2.	Bunuri și servicii	
2.2.	Bugetul asigurărilor sociale de stat, total, dintre care:	
2.2.1.	Prestații finanțate din veniturile BASS	
2.2.2.	Prestații finanțate din transferurile de la bugetul de stat	
2.3.	Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, total, dintre care:	
2.3.1.	Cheltuieli de personal	
2.3.2.	Bunuri și servicii	
2.4.	Bugetele locale, total, dintre care:	
2.4.1.	Cheltuieli de personal	
2.4.2.	Bunuri și servicii	
3.	Impact financiar (+/-), dintre care:	
3.1.	Bugetul de stat	
3.2.	Bugetul asigurărilor sociale de stat	
3.3.	Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală	
3.4.	Bugetele locale	
4.	Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare sau, după caz, reducerea veniturilor	
4.1.	Redistribuirii de alocații	
4.2.	Asistență externă (cu menționarea formei asistenței)	
4.3.	Altele	
5.	Calculule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	
	<i>Având la bază volumul importurilor și mărfurile produse pe teritoriul Republicii Moldova, se estimează un impact:</i>	

5.1.	- la țigărete cu filtru și fără filtru, ovale cu lungime de până la 70 mm, cu muștiuc, altele – 2 822,08 mii lei;
5.2.	- la țigări de foi (inclusiv cele cu capete tăiate) și trabucuri, care conțin tutun – 33,9 mii lei;
5.3.	- la tutun pentru fumat, alte tutunuri și înlocuitori de tutun, prelucrate; tutunuri "omogenizate" sau "reconstituite"; extracte și esențe de tutun – 5 917,4 mii lei;
5.4.	- la tutun tăiat fin destinat rulării în țigărete – 53 698,6 mii lei.
6.	Alte informații relevante

Remarcăm că, majorarea cotelor accizelor aferent produselor din tutun (tigari de foi, țigărete care conțin tutun cu filtru și fără filtru, trabucuri și țigărete care conțin înlocuitori de tutun, tutun pentru fumat, tutun fin tăiat destinat rulării în țigărete și alte tutunuri și înlocuitori de tutun prelucrate) va avea un impact pozitiv, care va constitui + 62.472.042 lei.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea prezentului proiect de act normativ va avea impact pozitiv asupra mediului de afaceri datorită noilor prevederi, care vor asigura facilitarea procesului de integrare în piața comună a Uniunii Europene, iar printre principalele efecte asupra sectorului privat se enumeră:

Simplificarea și Digitalizarea Procedurilor

Proiectul de lege prevede noțiunea de regim suspensiv de accize, care reprezintă un regim fiscal aplicat producerii, transformării, deținerii, depozitării sau deplasării de produse accizabile, prin care accizele sunt suspendate, iar acestea devin exigibile în momentul eliberării produsului pentru consum și nu în alte etape intermediare.

Suplimentar, proiectul de lege prevede introducerea unui sistem electronic integrat pentru circulația produselor accizabile între statele membre, fapt ce va contribui la reducerea birocrăției și costurile administrative pentru agenți economici.

Astfel, pentru agenții economici din Republica Moldova, care vor exporta sau importa produse accizabile în/din Uniunea Europeană, adaptarea la noile standarde digitale va implica investiții în sisteme IT și instruirea personalului.

Creșterea Conformității și Reducerea Evaziunii

Noile reglementări prevăzute în proiect de lege impun controale mai stricte asupra circulației produselor accizabile, reducând riscurile de fraudă fiscală și comerț ilicit de mărfuri. Totodată, agenții economici urmează să intervină prin adaptarea practicilor contabile și să se asigure că noile cerințe pentru trasabilitatea produselor accizabile sunt respectate.

Diminuarea cotei accizei pentru micii producători independenți

Proiectul de lege prevede măsuri de susținere pentru micii producători independenți de bere, de vinuri spumoase, pentru micii producători independenți de băuturi fermentate, altele decât berea și vinul, precum și pentru micile distilării de alcool etilic, unde nivelul accizelor este redus cu 45% din nivelul standard. Astfel, limitele cantitative maxime realizate de micii producători independenți, micile destilării, în ultimele 12 luni consecutive de funcționare pentru menținerea în categoria micilor producători independenți, pentru fiecare categorie de produse în parte, sunt următoarele:

- a) bere: 200.000 hl de produs;
- b) vinuri: 1.000 hl de produs;
- c) băuturi fermentate, altele decât bere și vinuri: 15.000 hl de produs;
- d) alcool pur: 10 hl.

Accizele sunt taxe impuse asupra produselor specifice, cum ar fi alcoolul, tutunul, etc., iar pentru micii producători aceste taxe reprezintă o povară semnificativă, care poate afecta competitivitatea și profitabilitatea.

Astfel, reducerea cotei accizei pentru micii producători independenți oferă posibilități pentru creșterea competitivității acestora. Or, un mediu fiscal mai favorabil poate stimula micii producători să investească în tehnologii noi, să diversifice produsele și să adreseze nevoi specifice ale pieței.

4.4. Impactul social

Proiectul de lege prevede limite cantitative pentru mărfurile accizabile achiziționate și transportate de către persoanele fizice, destinate uzului propriu, în condițiile în care nu depășesc următoarele plafoane:

a) tutunuri prelucrate:

1. țigarete - 800 de bucăți;
2. țigări de foi (cu o greutate maximă de 3 grame/bucată) - 400 de bucăți;
3. trabucuri - 200 de bucăți;
4. tutun de fumat - 1 kg;

b) băuturi alcoolice:

1. băuturi spirtoase - 10 litri;
2. produse intermediare - 20 litri;
3. vinuri - 90 litri (din care maximum 60 l de vinuri spumoase);
4. bere - 110 litri.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Prezentul proiect de lege prevede asigurarea armonizării depline a Titlului IV din Codul fiscal nr.1163/1997 la actele juridice a Uniunii Europene.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prezentul proiect de lege va transpune legislația națională la Directiva (UE) 2020/262 a Consiliului din 19 decembrie 2019 de stabilire a regimului general al accizelor (reformare), Directiva (UE) 92/83 a Consiliului din 19 octombrie 1992 privind armonizarea structurilor accizelor la alcool și băuturi alcoolice și Directiva 2011/64/(UE) a Consiliului din 21 iunie 2011 privind structura și ratele accizelor aplicate tutunului prelucrat.

Planului de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2023.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 *privind transparența în procesul decizional*, inițierea elaborării proiectului de lege a fost plasată pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md, și poate fi accesat la următorul link:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiect-de-lege-privind-modificarea-titlului-iv-din-codul-fiscal-nr11631997/13469> sau pe pagina oficială a Ministerului Finanțelor www.mf.gov.md, la compartimentul Transparența decizională/Procesul decizional și urmează a fi accesat la următorul link: <https://mf.gov.md/ro/content/anun%C8%9B-privind-ini%C8%9Bierea-elabor%C4%83rii-proiectului-577>.

Astfel, în conformitate cu prevederile *Regulamentului Guvernului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018*, prezentul proiect urmează a fi consultat cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Energiei, precum și supus expertizei de compatibilitate de către Centrul de Armonizare a Legislației, expertizei juridice de către Ministerul Justiției și expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție.

7. Concluziile expertizelor

Informația privind rezultatele expertizei anticorupție urmează a fi inclusă în sinteză obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor. Informația referitoare la concluziile expertizei privind compatibilitatea proiectului de lege cu actele normative ale Uniunii Europene, precum și respectarea normelor de tehnică legislativă va fi inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Modificarea Titlului IV (accize) din Codul fiscal nr.1163/1997.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea va fi realizată de către Ministerul Finanțelor cu suportul Serviciului Fiscal de Stat și a Serviciului Vamal.

Ministru

Victoria BELOUS